

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 11Csp/61/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7623202490
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Júlia Weiserová
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2023:7623202490.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudkyňa JUDr. Júlia Weiserová, v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, právne zast. KOVAL & spol., advokátska kancelária, s.r.o., Komenského 3, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 648 892, proti žalovanému: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX/XX, XXX XX C. D. E., o zaplatenie 13.849,31 Eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalobu zamieťa.

II. Nepriznáva žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi.

odôvodnenie:

1. Dňa 28.04.2023 podal žalobca na tunajšom súde návrh v ktorom žiadal, aby súd zaviazal žalovaného k úhrade istiny vo výške 13.849,31 Eur, zmluvného úroku vo výške 9.393,32 Eur, úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 13.849,31 Eur od 03.06.2017 do zaplatenia, vrátane náhrady trov konania.

2. Konštatoval, že dňa 20.12.2018 uzavrela Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31340890 ako postupca a spoločnosť BENCONT COLLECTION, a. s., IČO: 47967692, so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, ako postupník Zmluvu o postúpení pohľadávok, na základe ktorej žalobca nadobudol pohľadávku zo Zmluvy o splátkovom úvere č. 6396263885 spolu s jej príslušenstvom. Ďalej uviedol, že jeho právny predchodca ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 03.06.2014 Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie peňažných prostriedkov zo strany právneho predchodcu v celkovej výške 15.000,- Eur v prospech žalovaného. Žalovaný sa podľa zmluvy zaviazal vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v dohodnutej lehote, ako aj zaplatiť dohodnuté úroky. Právny predchodca žalobcu si svoje zmluvné povinnosti vyplývajúce mu z platne uzavretej zmluvy splnil riadne a včas a žalovanému dňa 03.06.2014 poskytol prevodom na účet finančné prostriedky vo výške 15.000,- Eur. V dobe od uzatvorenia zmluvy žalovaný splatil svoj záväzok len čiastočne, pričom jednotlivé platby a spôsob ich započítania sú uvedené vo Výpise z úveru. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný svoje zmluvné povinnosti vyplývajúce mu z platne uzavretej zmluvy riadne a včas nesplnil, právny predchodca žalobcu po predchádzajúcej výzve v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, vyhlásil predčasnú splatnosť úveru v zmysle Produktových obchodných podmienok pre hypotekárne a splátkové úvery ku dňu 19.07.2016. Výzva na úhradu dlžnej (Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti) sumy je písomnou výzvou banky v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách. Žalovaný si ani napriek výzve zo strany žalobcu svoj záväzok do dnešného dňa nesplnil. Žalobca resp. pôvodný veriteľ využil zákonné prostriedky na zabezpečenie uspokojenia svojej pohľadávky. Žalobca umožnil žalovanému splácať v mesačných splátkach. Medzi žalobcom a žalovaným bolo dňa 21.02.2017 dojednané Uznanie dlhu, uzatvorené v zmysle § 558 Občianskeho zákonníka. Súčasťou Uznania dlhu je vyhlásenie žalovaného, ktorý svoj záväzok voči

veriteľovi v celom rozsahu uznal čo do jeho výšky, ako aj do právneho dôvodu. V zmysle Obchodných podmienok, ak sa úver stane predčasne splatným, žalobca je naďalej oprávnený úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom dojednaným v zmluve. Zmluvnými stranami bola dojednaná úroková sadzba vo výške 5 % ročne. Zákon č. 129/2010 Z.z. platný v čase uzatvorenia zmluvy, Občiansky zákonník a ani iný právny predpis, neupravuje povinnosť dlžníka platiť úroky popri úrokoch z omeškania, ale ani nevylučuje dohodu účastníkov o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do splatenia úveru. Z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/42/2020, 5Cdo/73/2020, 3Cdo/113/2019, 1Cdo/108/2020 a ďalšie je zrejmé, že po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Osobitne dal do pozornosti aj rozsudok Súdneho dvora (piatej komory) zo 7. augusta 2018 v spojených veciach C-96/16 a C-94/17. V zmysle záverov týchto rozhodnutí vyplýva nielen záver o nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania. V zmysle Produktových obchodných podmienok pre hypotekárne a splátkové úvery, vznikla ďalej žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi aj príslušenstvo pohľadávky, a to vrátane poplatkov v zmysle Sadzobníka, s ktorými bol žalovaný riadne oboznámený. Uplatnil aj príslušné zákonné úroky z omeškania vo výške 5 % ročne. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti v súlade s Produktovými obchodnými podmienkami pre hypotekárne a splátkové úvery, mu tak vznikol nárok na dohodnuté zmluvné úroky, a taktiež aj na úroky z omeškania, vyplývajúce zo zákona. V súlade s Výpisom z úveru sa domáhal zaplattenia sumy vo výške 23.242,63 Eur, pozostávajúcej z nezaplattenej časti dlžnej istiny vo výške 13.849,31 Eur a z príslušenstva v podobe nezaplattenej zmluvných úrokov vo výške 9.393,32 Eur, t.j. v sume zodpovedajúcej výške akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný zaplatil ako cenu peňazí po odpočítaní úhrad. Zároveň si nárokoval úhradu zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % ročne od dátumu poslednej platby vykonanej žalovaným. Celková čiastka spojená s úverom (suma, ktorú má žalovaný zaplatiť) predstavuje sumu vo výške 29.786,39 Eur, z toho suma poskytnutej istiny (výška úveru) predstavuje sumu vo výške 15.000,- Eur, z ktorej žalovaný uhradil sumu 1.150,69 Eur a suma zmluvných úrokov vo výške 14.786,39 Eur, z ktorej žalovaný uhradil sumu 5.393,07 Eur.

3. Na základe uvedeného bol dňa 15.05.2023 vydaný platobný rozkaz sp.zn. 11Csp/61/2023-50, proti ktorému podal v zákonnej lehote odpor žalovaný, čím sa platobný rozkaz ako celok zrušil. Žalovaný k odporu pripojil uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 14Csp/100/2019-68 zo dňa 19.02.2020 z ktorého je zrejmé, že žalobca rovnako ako v prebiehajúcom konaní uplatnil i na tamomšom súde titulom zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 03.06.2014 voči žalovanému zaplattenie sumy 22.657,08 Eur s prísl., pričom konanie bolo potom ako súd vyslovil svoj predbežný právny názor z dôvodu späťvzatia žaloby zastavené.

4. Po preštudovaní spisu súd uznesením sp.zn. 11Csp/61/2023-93 zo dňa 24.08.2023 vyzval žalobcu na doplnenie skutkových tvrdení, ktoré považoval za sporné, predovšetkým o vyjadrenie, ako si žalobca splnil povinnosti vymedzené v ust. § 7 zákona č. 129/2010 Z.z. platného a účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy, ako si žalobca splnil povinnosti vymedzené v ust. § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka platného a účinného v čase ním vykonaného zosplattnenia úveru, vrátane preukázania doručenia písomností s pripojením listinných dôkazov, ako a na základe akých predpokladov vypočítal RPMN uvedenú v zmluve ako aj celkovú čiastku určenú k zaplatteniu.

5. Žalobca na výzvu súdu reagoval podaním zo dňa 07.09.2023, pričom k realizovanému skúmaniu bonity žalovaného konštatoval, že postup jednotlivých úkonov právneho predchodcu žalobcu, vrátane jeho zistení je uvedený v pripojenom tzv. credit reporte. Podľa jeho názoru právny predchodca riadne posúdil bonitu žalovaného a jeho reálnu schopnosť uhradiť svoje záväzky, pričom po celý čas postupoval s odbornou starostlivosťou v zmysle ustanovení § 7 a 16 zákona č. 129/2010 Z. z.. Pri skúmaní jeho bonity postupoval štandardne (rovnako ako voči iným klientom v danom čase), keď banka preverovala príjem a finančnú situáciu žalovaných prostredníctvom úverového registra (SRBI). Zistený príjem žalovaného bol podľa interného bankového systému dostačujúci na poskytnutie úveru vzhľadom na výšku splátky úveru, vrátane dostatočnej rezervy peňažných prostriedkov aj na ďalšie životné náklady. Poukázal aj na právne závery rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 18.12.2014 vo veci CA Consumer Finance proti Ingrid Bakkaus a spol., C-49/13 i Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 15.8.2019 sp.zn. 1Co/10/2019. Zdôraznil, že aj samotnému spotrebiteľovi vyplývajú z ustanovenia § 7 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. povinnosti, a to poskytnúť veriteľovi úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti splácať spotrebiteľský úver. Ďalej uviedol, že predchodca Poštová banka, a.s. Bratislava si splnil povinnosť vymedzenú v ustanoveniach § 53 ods. 9 v spojení

s § 565 Občianskeho zákonníka a to listom zo dňa 22.06.2016. Úverová zmluva bola dojednaná v súlade so zákonom č. 129/2010 Z. z., ako aj s Občianskym zákonníkom, ktoré pred 1. júnom 2014 neobmedzovali výšku odplaty. Avšak aj s ohľadom na neskoršiu právnu úpravu, ktorá zaviedla, že za najvyššiu prípustnú výšku odplaty sa považuje odplata, ktorá nesmie prevýšiť dvojnásobok úrokových mier úverov pre domácnosti zverejňovaných na webovom sídle Národnej banky Slovenska, zavedená k § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka Nariadením vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v § 1a, je predmetná Úverová zmluva v absolútnom súlade s uvedeným ustanovením, keďže dojednaná RPMN bola 35,64 % a priemerná RPMN na trhu za 1. kvartál 2014 (§ 9 ods. 15 Zákona č. 129/2010 Z. z.) bola 24,68 %. K celkovej čiastke určenej k zaplateniu uviedol, že súd si jednoduchým vynásobením určil celkovú výšku nákladov tak, že vynásobil počet mesačných splátok uvedených na úverovej zmluve krát výška mesačnej splátky. Uvedený prepočet však nie je v žiadnom prípade správny, pretože súd neprepočítaval celkovú výšku nákladov na základe rozpisu splátok, resp. kalkulačky na výpočet RPMN, pričom ak by tak bol býval spravil, tak by mu vyšla presná suma, nakoľko posledné splátky sú v nižšej sume, ako bola mesačná splátka úveru. Žalobca (banka) pred poslednou celou splátkou zaslala žalovanému (dlžníkovi) informáciu o výške poslednej splátky, čiže ak posledná splátka je nižšia, tak žalobca (banka) zašle pred jej splatnosťou žalovanému (dlžníkovi) list, ktorým mu oznámi túto poníženú splátku a zároveň mu oznámi, že sa jedná o poslednú splátku. Uvedené je práve z dôvodu, že bankový systém je nastavený na dobu splácania v rokoch, pričom samotný žalovaný si v žiadosti má možnosť zvoliť výšku úveru ako aj dobu splácania úveru v rokoch (časť 2 zmluvy) a z dôvodu, že výška mesačnej splátky (bez poistenia) je zaokrúhľovaná na celé eurá.

6. Vo veci bolo nariadené pojednávanie na deň 27.09.2023, ktorého sa nezúčastnila žiadna zo sporových strán. Právny zástupca svoju neúčast' i neúčast' žalobcu písomne ospravedlnil. Žalovaný zásielku doručovanú prostr. Obvodného oddelenia Policajného zboru Kysak prevzal dňa 07.09.2023, lehota na prípravu bola u neho zachovaná. Súd preto v zmysle ustanovenia § 180 C.s.p. pojednával v neprítomnosti procesných strán.

7. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to šetrením bonity klienta označeným ako "credit report - analytic vrátane žiadosti žalovaného o odklad splátok s odpoveďou, zmluvou o úvere - lepšia splátka zo dňa 03.06.2014 vrátane obchodných podmienok pre úver a predpisom splátok, všeobecnými obchodnými podmienkami Poštovej banky, aktuálnym stavom úveru ku dňu 18.12.2018, upozornením - výzvou na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 23.06.2016 s podacím hárkom, výzvou na úhradu dlžnej sumy zo dňa 19.07.2016 s doručenkou, Návratkou - vyjadrením dlžníka k dlhu zo dňa 21.02.2017, zmluvou o postúpení pohľadávok č. III/2018 zo dňa 20.12.2018, oznámením postupcu o postúpení pohľadávky zo dňa 02.01.2019, uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 14Csp/100/2019-68 zo dňa 19.02.2020, predžalobnou výzvou zo dňa 07.11.2022, ako i obsahom celého spisu a zistil tento skutkový stav:

8. Dňa 03.06.2014 bola medzi predchodcom žalobcu ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom uzatvorená zmluva o úvere - lepšia splátka, ktorej súčasťou boli obchodné podmienky pre úver a všeobecné obchodné podmienky Poštovej banky a.s., obchodné podmienky balíkov služieb Poštovej banky, a.s.. Na základe uvedenej zmluvy predchodca žalobcu poskytol žalovanému finančné prostriedky vo výške 15.000,- Eur. Úver sa žalovaný zaviazal splácať v 96-ich splátkach po 321,24 Eur vždy k 25-temu dňu v mesiaci. Úroková sadzba činila 18,90 % ročne, RPMN 11,4 %, splatnosť 1. splátky bola stanovená na 25.07.2014, poslednej na 25.06.2023, celková čiastka spojená s úverom činila 29.786,39 Eur.

9. Z upozornenia - výzvy na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 23.06.2016 súd zistil, že žalovaný bol predchodcom žalobcu vyzvaný k úhrade nedoplatku na splátkach v celkovej výške 1.242,91 Eur a to najneskôr do 15-tich dní od doručenia tejto výzvy s tým, že v opačnom prípade bude banka oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru.

10. Z výzvy na úhradu dlžnej sumy zo dňa 19.07.2016 súd zistil, že predchodca žalobcu vyhlásil pohľadávku voči žalovanému za predčasne splatnú ku dňu 19.07.2016 a vyzval ho k úhrade sumy 14.992,89 Eur a to najneskôr do 15-tich dní od doručenia tejto výzvy. Výzva bola dlžníkovi doručená dňa 26.07.2016.

11. Z oznámenia postupcu o postúpení pohľadávky zo dňa 02.01.2019 súd zistil, že dlžníkom bolo oznamované postúpenie pohľadávky na nový subjekt, ktorým je súčasný žalobca. Postúpenie pohľadávky žalobca preukazoval zmluvou o postúpení pohľadávok č. III/2018 zo dňa 20.12.2018.

12. Z uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 14Csp/100/2019-68 zo dňa 19.02.2020 je zrejmé, že žalobca uplatnil titulom zmluvy o úvere č. 6396263885 zo dňa 03.06.2014 voči žalovanému zaplataenie sumy 22.657,08 Eur s prísl., pričom konanie bolo potom, ako súd vyslovil svoj predbežný právny názor z dôvodu späťvzatia žaloby zastavené.

13. Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka v znení platnom v čase uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 53 ods. 1, 2, 3, 5 Občianskeho zákonníka v znení platnom v čase uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

15. Podľa § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v znení platnom v čase uzatvorenia zmluvy, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

16. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu vyhotovenia výzvy na úhradu pohľadávky, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

17. Podľa § 525 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, postúpiť nemožno pohľadávku, ktorá zaniká najneskôr smrťou veriteľa alebo ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Postúpiť nemožno ani pohľadávku, pokiaľ nemôže byť postihnutá výkonom rozhodnutia. Nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

18. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplataenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

19. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 283/2001 Z.z. o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom

úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

20. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že medzi predchodcom žalobcu a žalovaným bola dňa 03.06.2014 uzatvorená zmluva o úvere - lepšia splátka, ktorej súčasťou boli obchodné podmienky pre úver a všeobecné obchodné podmienky Poštovej banky, a.s. na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 15.000,- Eur. Táto skutočnosť, ani fakt o výške poskytnutej sumy a uhradenej sumy 6.543,76 Eur zo strany žalovaného v konaní sporné neboli. Úverová zmluva uzavretá medzi predchodcom žalobcu a žalovaným je zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka i zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách. Z obsahu zmluvy je zrejme, že predchodca žalobcu pri uzavretí zmluvy konal v rámci predmetu svojej činnosti. Žalovaný pri uzavretí zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej resp. inej podnikateľskej činnosti, zmluvu uzatvoril ako fyzická osoba. Pre spotrebiteľské zmluvy je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ spravidla nemá možnosť tieto podmienky reálne ovplyvniť (ide spravidla o tzv. "formulárové zmluvy"), čo je zrejme aj v danej veci.

21. Pôvodný veriteľ Poštová banka, a.s. postúpil pohľadávku voči žalovanému zo Zmluvy o úvere - lepšia splátka zo dňa 03.06.2014, terajšiemu žalobcovi zmluvou o postúpení pohľadávok č. III/2018 zo dňa 20.12.2018.

22. Prioritne sa preto súd zaoberal otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, teda otázkou, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky medzi pôvodným veriteľom žalovaného a žalobcom. Vychádzal z toho, že preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou súdneho konania, a súd je povinný ju skúmať vždy aj bez návrhu a to aj v prípade, že ju žiadna zo strán nenamieta (por. napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.06.2010, sp.zn. 2Cdo 205/2009).

23. Vecnou legitímáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jeden účastník občianskeho súdneho konania (žalobca) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitimovaný) a účastník na opačnej procesnej strane (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaný) (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22.11.2011, č. k. III. ÚS 517/2011-9). Z uvedenej definície vecnej legitímácie je zrejme, že stranou sporu môže byť ktorákoľvek fyzická, či právnická osoba, ktorá podá žalobu resp. voči ktorej je žaloba podaná. Uvedené však neznamená, že táto strana sporu je aj v konaní vecne legitimovaná t.j. že je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia resp. hmotnoprávnej povinnosti. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je pritom rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy to, či účastníkom objektívne je alebo nie je.

24. Pôvodný veriteľ, ktorý poskytol úver žalovanému, t.j. Poštová banka, a.s., je bankou. Z uvedeného dôvodu je potrebné na danú vec okrem ustanovení § 525 Občianskeho zákonníka a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka aplikovať aj ustanovenie § 92 ods. 8 bankového zákona. Uvedené ustanovenie upravuje špeciálne podmienky (okrem všeobecných podmienok postúpenia pohľadávky v Občianskom zákonníku), kedy môže dôjsť k postúpeniu pohľadávky bankou. V tomto smere súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1 Cdo/147/2017 zo dňa 24.04.2018 podľa ktorého ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práva klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon.

25. Pre platné postúpenie pohľadávky bankou sa vyžaduje v zmysle vyššie uvedených ustanovení kumulatívne splnenie týchto podmienok:

- existencia splatnej pohľadávky,
- písomná výzva banky,
- následné nepretržité viac ako 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením jeho záväzku voči banke.

26. V konaní nebolo preukázané, že by došlo k zániku predmetnej zmluvy aktivitou niektorej zo zmluvných strán (odstúpením resp. vypovedaním zmluvy). Úver však mal byť zosplatnený predchodcom žalobcu predčasne ku dňu 19.07.2016. V danom spore žalobca súdu predložil prípis zo dňa 23.06.2016 označený ako "upozornenie - výzva na splatenie dlžnej časti úveru" adresovaný žalovanému právnym predchodcom žalobcu, ktorým ho mal upozorniť na nedoplatok na splátkach úveru v celkovej výške 1.242,91 Eur. Žalobca resp. jeho predchodca však v tomto spore nezdokladoval, že z jeho strany došlo k riadnemu doručeniu predmetnej výzvy a tým zároveň k zrealizovaniu výzvy na úhradu ním požadovaného dlhu, ktorý ako pohľadávka jeho právneho predchodcu mal byť predmetom postúpenia z tohto právneho predchodcu na uvedeného žalobcu. Predložil síce súdu podací hárok svedčiaci o odoslaní výzvy žalovanému, nie však dôkaz o tom, že zásielka bola riadne doručená, resp. sa dostala do dispozičnej sféry žalovaného. Následne "Výzvou na úhradu dlžnej sumy" zo dňa 19.07.2016 opätovne adresovanou žalovanému právnym predchodcom žalobcu tomuto oznámil, že dlh vo výške 14.992,89 Eur sa stal splatným a vyzval ho na jeho zaplatenie najneskôr do 15-tich dní od doručenia tejto výzvy. O tom, že táto výzva bola dlžníkovi riadne doručená dňa 26.07.2016 svedčí pripojená doručenka.

27. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, platného v čase realizácie výzvy/upozornenia, resp. v čase právnym predchodcom žalobcu vykonaného zosplatnenia, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, mohol dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

28. Z hľadiska tejto formulácie uvedeného ustanovenia je zrejmé, že toto uvedené ustanovenie dopĺňa ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka, takže otázku zosplatnenia úveru je potrebné vykladať skrz text oboch uvedených ustanovení súčasne.

29. Podľa uvedeného ust. § 565 Občianskeho zákonníka na to, aby žalobca ako veriteľ mohol žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky bolo potrebné, aby mu toto právo vyplynulo buď z dohody medzi zmluvnými stranami alebo aby mu bolo určené rozhodnutím. Okrem toho je potrebné uviesť, že z obsahu uvedených ustanovení Občianskeho zákonníka (t.j. § 53 ods. 9, Občianskeho zákonníka a § 565 Občianskeho zákonníka) je možné vyvodiť, že povinnosťou právneho predchodcu žalobcu ako veriteľa je upozorniť žalovaného ako dlžníka na možnosť zosplatnenia záväzku pred tým, ako k zosplatneniu dôjde. V prípade spotrebiteľských záväzkov ide o dva rôzne právne úkony veriteľa, a to upozornenie na uplatnenie práva veriteľa podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a samotná žiadosť o zaplatenie celého dlhu pre omeškanie so zaplatením splátky. Podmienkou riadneho zosplatnenia dlhu je riadne doručenie oboch prejavov vôle veriteľa dlžníkovi. Doručenie žiadosti o zaplatenie celého dlhu pre omeškanie so zaplatením splátky dlžníkovi až po dni splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky nemá za následok stratu výhody splátok pre dlžníka, pretože splatnosťou ďalšej nasledujúcej splátky toto právo veriteľa zaniklo.

30. Zároveň je potrebné uviesť, že samotné ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka umožňuje, aby v prípade ak ide o plnenie v splátkach, veriteľ požiadal dlžníka o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Podmienkou účinnosti výzvy na zaplatenie celej pohľadávky je, že veriteľ v zákonom stanovenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní pred uplatnením práva na zosplatnenie, upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva. Lehota 15 dní začína plynúť nasledujúci deň potom, čo dodávateľovi vzniklo právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka, t.j. po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky (pozri § 122 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Účinnosť uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka je teda podmienená tým, že dodávateľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil spotrebiteľa na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie práva na zosplatnenie neúčinné. (viď. Jaroslav Krajčo: Občiansky zákonník pre prax (komentár).

31. Právny predchodca žalobcu mal po vyššie uvedenej výzve označenej ako "Upozornenie - výzva na splatenie dlžnej časti úveru" zo dňa 23.06.2016 pristúpiť k samotnému zosplatneniu predmetného úveru prípisom zo dňa 19.07.2016 označeným ako "Výzva na úhradu dlžnej sumy" adresovaným žalovanému. Vykonaným dokazovaním však nebolo preukázané, že by právny predchodca žalobcu "Upozornenie - výzvu na splatenie dlžnej časti úveru" zo dňa 23.06.2016 žalovanému riadne doručil, resp. že sa táto aspoň dostala do dispozičnej sféry žalovaného. Veriteľ znáša dôkazné bremeno o tom, že taký prejav vôle učinil, ako i o tom, že dlžník získal o prejavenej vôli (požiadavke na úhradu časti dlhu) vedomosť. V tomto prípade predchodca žalobcu prejav vôle realizoval písomne a odosielal ho poštou, účinky výzvy a následného zosplatnenia by nastali v prípade, ak by sa dlžník, mal možnosť oboznámiť s takým prejavom vôle veriteľa. Z ust. § 45 Občianskeho zákonníka je zrejmé, že adresát úkonu musí mať reálnu možnosť sa oboznámiť s obsahom úkonu, avšak už nezáleží na tom, či sa tak z objektívnych, či subjektívnych dôvodov na strane adresáta úkonu nestalo. Žiaden z týchto predpokladov (doručenie, resp. vedomosť dlžníka o prejavenej vôli veriteľa) preukazujúcich takto doručenie vyššie uvedeného "Upozornenia - výzvy na splatenie dlžnej časti úveru" žalovanému nebol v spore žalobcom preukázaný a teda predčasné zosplatnenie úveru tak nebolo možné považovať za platné.

32. V tejto súvislosti súd opätovne uvádza, že podľa platnej judikatúry v prípade sporu o doručenie písomnosti dôkazné bremeno o doručení písomnosti zaťažuje odosielateľa (porovnaj Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. decembra 2020, sp.zn. 5 Cdo 36/2020).

33. Zároveň ale okrem toho, že nebolo preukázané splnenie povinnosti doručenia "Upozornenia - výzvy na splatenie dlžnej časti úveru" zo dňa 23.06.2016, nebolo ani preukázané, že právny predchodca žalobcu žalovaného riadne vyzval na splnenie ním predčasne zosplatneného úveru, a teda nepreukázal, že vykonal výzvu na splnenie záväzku žalovanému pred následným postúpením tejto pohľadávky žalobcovi v súlade s § 92 ods. 8 Zákona o bankách.

34. Ako už súd vyššie uviedol, podľa judikatúry Najvyššieho súdu SR jednou zo základných požiadaviek k tomu, aby pohľadávka voči žalovanému mohla byť z banky postúpená na tretí subjekt, je splnenie podmienky, že tomuto žalovanému bola výzva na splnenie jeho omeškaných úhrad voči banke, ako aj samotné zosplatnenie preukázateľné dlžníkovi zaslané. V danom spore táto podmienka však ako už súd vyššie uviedol nebola splnená. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon (por. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24.04.2018, rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.03.2018 sp.zn. 7 Cdo 26/2017, uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.11.2019 sp.zn. 1Obdo/92/2018).

35. Súd tiež dodáva, že oznámenie postupcu žalovanému o postúpení pohľadávky bez ďalšieho, nezakladá aktívnu legitimáciu postupníka (žalobcu) na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd nemá povinnosť z tohto oznámenia vychádzať bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení (viď napr. odôvodnenie citovaného rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/147/2017).

36. Vyššie uvedené podmienky pre postúpenie pohľadávky banky bez súhlasu žalovaného na tretiu osobu, ktorá nie je bankou podľa § 92 ods. 8 prvá veta Zákona o bankách musia byť splnené kumulatívne na to, aby došlo k platnému postúpeniu pohľadávky banky voči žalovanému na žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávok. V prípade ich nedodržania prichádza sankcia v podobe absolútnej neplatnosti právneho úkonu postúpenia v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Zo strany predchodcu žalobcu pritom neboli splnené všetky podmienky vyžadované pre postúpenie pohľadávky, a preto k platnému postúpeniu pohľadávky na žalobcu dôjsť nemohlo. Z uvedeného dôvodu súd žalobu z dôvodu nedostatku aktívnej legitimácie žalobcu zamietol.

37. Súd opätovne poukazuje na vyššie uvedené rozhodnutia Najvyššieho súdu SR i citovaný rozsudok sp.zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24.04.2018, podľa ktorého ak bola postúpená pohľadávka v rozpore so zákonom, nemožno uvedené konvalidovať ani včasným a riadnym oznámením o postúpení pohľadávky dlžníkovi. Je potrebné si uvedomiť, že oznámením postúpenia pohľadávky, ktoré je adresované dlžníkovi, dochádza v prvom rade k tomu, že postupca vyvolá zmenu osoby oprávnenej prijať plnenie, a zároveň berie na seba riziko vyplývajúce z toho, že i v prípade neplatnosti zmluvy o postúpení

pohľadávky splní dlžník dlh tretej osobe (postupníkovi). Samotným postúpením pohľadávky však nedochádza k inej zmene záväzku než v osobe veriteľa a v prípade, že zmluva bola neplatná, dochádza k tomu, že k veriteľovi pristupuje ďalšia osoba oprávnená prijať plnenie s účinkami i pre pôvodného veriteľa.

38. V závere poznamenáva, že sprísnená ochrana spotrebiteľa vyžaduje, aby sa v prípade, ak sú dané pochybnosti o obsahu právnych vzťahov medzi dodávateľom a spotrebiteľom v súlade s § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka platného a účinného v čase uzavretia predmetnej Zmluvy o úvere - lepšia splátka medzi právnym predchodcom žalobcom a žalovaným, použil výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Je nepochybné, že výklad, v zmysle ktorého, pokiaľ sa riadne nepreukáže splnenie všetkých podmienok na postúpenie pohľadávok vedených voči žalovanému z banky na súčasného žalobcu je priaznivejší a je na mieste ho aplikovať.

39. Po preukázaní nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v spore sa súd ďalším detailnejším vecným preskúmaním meria sporu nezaoberal.

40. Napriek tomu po predbežnom posúdení veci súdom je z predložených listín zrejmé, že proces predchádzajúci uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy (proces šetrenia bonity klienta) i úkon uznania dlhu žalovaným zo dňa 21.02.2017 "Návratka - vyjadrenie dlžníka k dlhu" vykazujú viaceré nedostatky pre ktoré by súd pravdepodobne dospel k rovnakému resp. obdobnému záveru a žalobu by zamietol.

41. Podľa § 255 ods.1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

42. Podľa § 255 ods.2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

43. Podľa § 262 ods.1CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

44. Podľa § 262 ods.2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

45. Podľa článku 4 ods. 1 a 2 Základných princípov CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. Ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

46. O trovách konania súd rozhodoval podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s článkami 4 Základných princípov CSP teda prihliadajúc na pomeru jeho úspechu strán v spore ako aj skutočnosť, že si úspešná strana v spore nárok na náhradu trov konania neuplatnila.

47. Súd pri posudzovaní uvedeného úspechu vzal na zreteľ skutočnosť, že pomer úspechu žalovaného bol 100 %. Žalovanému ako úspešnej strane sporu by tak vznikol nárok na plnú náhradu trov konania.

48. V danom spore si však žalovaný trovy konania neuplatnil a ani nebol nijako procesne aktívne činný. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem.

49. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia CSP alebo iného zákona (analogia legis alebo analogia iuris). Súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcich procesnú ekonómiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov konania nepriznáva. Rozhodnutie

postupom najskôr podľa § 262 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne ďalším rozhodnutím o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnený žalovaný síce bol úspešný v spore, avšak náhradu trov konania si neuplatnil, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

50. Súd preto rozhodol tak, že žalovanému ako úspešnej strane sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v štyroch vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané (§ 127 a § 363 Civilný sporový poriadok).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 Civilný sporový poriadok).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 Civilný sporový poriadok).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.